

▲ Simon Denny, *Metaverse Landscapes*

Met dank aan: Simon Denny, Marian Stindt, Noemi Garay, Adina Glickstein (Studio Simon Denny), Danielle Palmans, Nele Hendrickx (Letterenhuis), Roel Van Nunen, Bart De Baere (M HKA), Nele Leroy (Collectie Vlaamse Gemeenschap), Cathelijne Beckers, Wendy Boham, Daphne Neven, Pim Westerkamp (Tropenmuseum Amsterdam), alsook alle medewerkers van het Frans Masereel Centrum.

Bruikleengevers: Letterenhuis, M HKA, Tropenmuseum Amsterdam, Vlaamse Gemeenschap

<https://simondenny.net>

Simon Denny *Metaverse Landscapes*

02.07.2023 – 01.10.2023

Lithografie drijft de metaverse aan. Dit is niet zomaar een poëtische gedachte: de microchips die in grafische verwerkingseenheden (GPU's) van computers zitten – en die activiteiten zoals gaming, het delven van cryptocurrency of het navigeren in een virtuele wereld als Decentraland mogelijk maken – zijn gemaakt met behulp van lithografische printprocedures. Zoom in op Veldhoven, een stad in het Zuiden van Nederland, vlak bij de Belgische grens. Een fabriek van het bedrijf Advanced Semiconductor Materials Lithography (ASML) assembleert er de machines die instaan voor het printen van microchips. Op het moment van dit schrijven zijn zij de enige producent van dergelijke machines. Ze vormen een cruciaal radertje in de wereldwijde toeleveringsketen van microchips. Zou zonder deze fabriek – zonder lithografie – de metaverse ophouden te bestaan?

Zoom nog eens in. Een grafische computerchip is een piepklein, vierkant schijfje silicium, doorspekt met netwerken vol geometrische lijnen. Elektrische onderdelen steken uit, gerangschikt in kleine archipels, die lijken op rijen straten en gebouwen in vogelperspectief. Het roept het soort top-down perspectief op dat steeds meer ingang vindt op digitale platforms, van navigatie-apps tot de overvloed aan metaverses die vandaag de dag opduiken. In deze metaverses wordt land verkaveld en beschikbaar gesteld op online marktplaatsen; vaak wordt het weergegeven in rasters van bovenaf gezien.

Deze specifieke manier van kijken en de mogelijke kunsthistorische voorlopers ervan komen aan bod in de nieuwe reeks *Metaverse Landscapes* van Simon Denny. Denny werkt met olieverf en UV-printing om grote, (meestal) vierkante schilderijen te maken die digitale landeenheden afbeelden van verschillende bestaande private bedrijven die elk hun eigen metaverse bouwen, zoals Decentraland, Voxels en Somnium Space. Elke metaverse heeft zijn eigen unieke representatiestijl voor het afbeelden van zijn landfiches, die Denny getrouw reproduceert als uitgangspunt voor zijn werken. Hij concentreert zich daarbij op de dynamiek van digitaal eigendom vandaag de dag. Neem de gerasterde, geometrische luchtfoto's van Decentraland: op verkoopsites als OpenSea worden onroerende eigendommen weergegeven op uitsneden van een

virtuele kaart; een felrood vierkant in het midden geeft het eigendom aan, alsof het aankondigt: U BENT HIER. Dan is er nog de cartografie van Voxels, waarop straatnamen loodrecht kruisende kanalen overlappen in een soortgelijke top-down visualisatie. Of neem Somnium Space, met zijn vereenvoudigde clusters van witte vierkanten, gerangschikt in bevredigende geometrische patronen, eveneens van bovenaf gezien. Denny vertaalt elk van deze digitale fragmenten van de ruimte – een beeld dat in feite ook een eigendomsakte is – naar een schilderij (een andere objectvorm die, het spreekt bijna voor zich, doordrongen is van beladen geschiedenissen van eigendom, inclusie en waardecirculatie).

De tentoonstelling bevat drie gloednieuwe schilderijen – telkens met een afbeelding van een perceel in elk van de eerdergenoemde metaverses – die in dialoog gaan met zesentwintig nieuwe litho's. Op elke litho staat een verschillende uitsnede van Decentraland afgebeeld, een unieke "token", met in het midden een met de UV-printer gedrukt roos vierkant dat een "eigendom" markeert. Op de achterkant van elke litho is een met de hand gezeefdrukt krasvakje aangebracht, dat het wachtwoord van een cryptowallet afschermt die een 'eigendomstoken' voor het kunstwerk bevat. Daaronder staan twee QR-codes. De ene linkt door naar het eigenlijke perceel van Decentraland dat op de litho staat afgebeeld; de andere naar een NFT-eigendomsakte, opgemaakt door Denny, die zowel de eigenaar van het afgebeelde perceel als de eigenaar van de litho traceert. In deze gelaagde nexus van te bezitten objecten krijgt de bezoeker de vraag toegeworpen wat juist de notie eigendom inhoudt, zowel in dit werk als bij uitbreiding binnen dit nieuwe digitale paradigma.

Op een steenworp afstand van de grafische werkplaats waar de nieuwe litho's werden gerealiseerd, worden deze 'Metaverse Landscapes' getoond naast modernistische en meer recente abstracte werken, als verwijzing naar mogelijke formele antecedenten. De werken van Denny resoneren met linodrukken en tekeningen van Jozef Peeters en Fransisk Kupka uit de jaren 1920, alsook schilderijen en een zeefdruk van Raoul De Keyser uit de jaren 1960 tot 1990.

De kunsthistorica Rosalind Krauss verklaarde op de pagina's van *October* in 1979 - een decennium na het maken van De Keyser's groene, gerasterde *Netwerk* - dat "het raster een embleem van de moderniteit is". Krauss stelt dat "het raster een manier is om de aanspraken van natuurlijke objecten op een eigen orde te laten varen". Dat wil zeggen: rasters maken dingen georganiseerd en berekenbaar, en uiteindelijk verhandelbaar. Elke bestaande orde tussen discrete objecten wordt overschreven ten gunste van standaardisatie: het raster is het visuele lexicon van uitwisselbaarheid en dus van de markt. Zou het dan een verrassing moeten zijn dat de opkomende realiteit van digitaal eigendom het raster als ordeningsprincipe heeft aangenomen? Gebruikmakend van de originele visuele lexica van de private platformen, onderstreept Denny de eigendomslogica die al vervat zit in onze opvattingen van de digitale ruimte.

Zoals de tentoonstelling *Metaverse Landscapes* laat zien, gaan de wortels van deze ruimtelijke logica (en de implicaties ervan) zelfs nog verder terug dan Krauss' geschriften over het modernisme. Het afbeelden van land, hetzij als een kaart of als een weelderig weergegeven landschap, is lange tijd de eerste stap geweest in het opeisen van het eigendom ervan. In de geschiedenis van het Europese kolonialisme probeerden kolonisten hun inbeslagname van grondgebied te legitimeren door het eerst als beelden te reproduceren: kaarten die anderen zouden helpen bij het navigeren, waardoor het onder hun controle zou komen, maar ook meer openlijk geësthetiseerde vormen zoals gedrukte ansichtkaarten en landschapsschilderijen, die door het hele rijk konden circuleren en een verbeeldingsvolle aanspraak op voortaan "onbekende" en "exotische" ruimten cultiveerden.

Om de hoek hangen een aantal litho's uit de voormalige Nederlandse koloniën met bucolische voorstellingen van landschappen. Hun glooiende heuvels en kronkelende rivieren wijzen al op een ontlukende neiging tot rasteren, ordenen en verkavelen; prenten als deze werden gemaakt om de afgebeelde ruimte in kaart te brengen en er aanspraak op te maken. Toen net zo goed als nu: een momentopname van een landschap wordt gefragmenteerd en ingekaderd om het te kunnen bezitten. Het modulaire, gecontaineriseerde visuele lexicon van gerasterde abstractie, van de koloniale periode tot het modernisme, duikt in het heden op in de vorm van een microchip, een kaart of een stukje metaverse.

Curator: Stijn Maes

Tekst: Adina Glickstein

1. **Raoul De Keyser — *Netwerk* (1969)**

75 x 75 cm, zeefdruk

2. **Simon Denny — *Metaverse Landscape* (2023)**

- Metaverse Landscape Lithograph 1: Decentraland Parcel 25,-88 (2023)
- Metaverse Landscape Lithograph 2: Decentraland Parcel 25,-101 (2023)
- Metaverse Landscape Lithograph 3: Decentraland Parcel 38,-88 (2023)
- Metaverse Landscape Lithograph 4: Decentraland Parcel 38,-101 (2023)
- Metaverse Landscape Lithograph 5: Decentraland Parcel 25,-96 (2023)
- Metaverse Landscape Lithograph 6: Decentraland Parcel 25,-109 (2023)
- Metaverse Landscape Lithograph 7: Decentraland Parcel 38,-96 (2023)
- Metaverse Landscape Lithograph 8: Decentraland Parcel 38,-109 (2023)
- Metaverse Landscape Lithograph 10: Decentraland Parc el 26,-102 (2023)

29,7 x 42 cm, lithografie, zeefdruk en UV print op papier

3. **Simon Denny — *Metaverse Landscape* (2023)**

- Metaverse Landscape Lithograph 11: Decentraland Parcel 39,-91 (2023)
- Metaverse Landscape Lithograph 12: Decentraland Parcel 39,-104 (2023)
- Metaverse Landscape Lithograph 13: Decentraland Parcel 26,-92 (2023)
- Metaverse Landscape Lithograph 14: Decentraland Parcel 26,-105 (2023)
- Metaverse Landscape Lithograph 15: Decentraland Parcel 39,-92 (2023)
- Metaverse Landscape Lithograph 16: Decentraland Parcel 39,-105 (2023)
- Metaverse Landscape Lithograph 17: Decentraland Parcel 28,-96 (2023)
- Metaverse Landscape Lithograph 18: Decentraland Parcel 25,-111 (2023)
- Metaverse Landscape Lithograph 19: Decentraland Parcel 38,-110 (2023)
- Metaverse Landscape Lithograph 20: Decentraland Parcel 29,-88 (2023)
- Metaverse Landscape Lithograph 21: Decentraland Parcel 25,-103 (2023)
- Metaverse Landscape Lithograph 22: Decentraland Parcel 39,-109 (2023)

- Metaverse Landscape Lithograph 23: Decentraland Parcel 31,-93 (2023)
- Metaverse Landscape Lithograph 24: Decentraland Parcel 31,-111 (2023)
- Metaverse Landscape Lithograph 25: Decentraland Parcel 31,-88 (2023)
- Metaverse Landscape Lithograph 26: Decentraland Parcel 34,-109 (2023)

29,7 x 42 cm, lithografie, zeefdruk en UV print op papier

4. **Simon Denny — *Metaverse Landscape 19: Decentraland Parcel 6,-142* (2023)**

100 x 100 x 4,5 cm, olieverf op canvas, UV print, ethereum paper wallet, dynamische ERC-721 NFT

5. **Simon Denny — *Metaverse Landscape Lithograph 9: Decentraland Parcel 26,-89* (2023)**

29,7 x 42 cm, lithografie, zeefdruk en UV print op papier (ingelijst)

6. **Raoul De Keyser — *Zonder titel* (1998)**

6 x (21 x 32,5 cm), olieverf op canvas

7. **Simon Denny — *Metaverse Landscape 33: Extra Large #2644 (XL) parcel in Somnium Space* (2023)**

150 x 100 x 4,5 cm, olieverf op canvas, UV print, ethereum paper wallet, dynamische ERC-721 NFT

8. **Raoul De Keyser — *Penetrant* (1995)**

180 x 120 cm, olieverf op canvas

9. **Simon Denny — *Metaverse Landscape 12: Voxels 11 The Embarcadero* (2023)**

100 x 100 x 4,5 cm, olieverf op canvas, UV print, ethereum paper wallet, dynamische ERC-721 NFT

10. **Jozef Peeters — *Kleurenschema Slaapkamer* (approx 1928)**

33,5 x 38 cm, waterverf en potlood op papier

11. **Jozef Peeters — *Compositie* (1921)**

44,7 x 47,8 cm, Oost-Indische inkt op papier (schets voor linodruk)

12. **Jozef Peeters**

a. ***Abstracte Compositie* (1920)**

Approx 14 x 12 cm (elk), linodruk (proefdruk)

b. ***Mappe* (1922)**

26,3 x 35,6 cm (open), portfolio met acht linodrukken, plus cover

c. ***Abstracte Compositie* (1924)**

25 x 32 cm, linodruk op goudkleurig papier (insert bij Het Overzicht)

13. **Franz Wilhelm Junghuhn — *De noordelijke kust bij Semarang* (1853)**

24,6 x 36,6 cm, lithografie

14. **Franz Wilhelm Junghuhn — *De vulkaan Gunung Sumbing op Midden-Java met op de voorgrond Indo-Javaanse beelden* (1853)**

23,6 x 36,6 cm, lithografie

15. **S.G. Gard — *Plattegrond van plantage Clifford Kocqshove [Suriname] (approx 1832)***

Afmetingen, waterverf en inkt op papier

16. **Frans Carel Wilsen — *Het fort Willem I met een begraafplaats op de voorgrond [Suriname] (voor 1965)***

38,4 x 50 cm, lithografie

17. **Geert Folkertsma — *Een riviergezicht* (s.d.)**

13 x 17 cm, plakkaatverf op papier

18. **Frantisek Kupka — *Lignes animées* (s.d.)**

16,7 x 17 cm, Oost-Indische inkt en waterverf op papier

19. **Simon Denny over *Metaverse Landscapes***

Videoportret door Bas Blaasse (9'10", 2023)

